

BİNGÖL ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
THE JOURNAL OF BINGOL STUDIES

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Yıl / Year: 3 Cilt / Volume: 3 Sayı / Issue: 1
Temmuz / July 2016

BİNGÖL ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
THE JOURNAL OF BINGOL STUDIES

Yıl / Year: 3 Cilt / Volume: 3 Sayı / Issue: 1
Temmuz / July 2016

Onursal Editör / Honorary Editor
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK

Editör / Editor
Prof.Dr. Orhan BAŞARAN

Editör Yrd. / Co-Editor
Prof.Dr. Abdulkaki ÇETİN – Yrd.Doç.Dr. Ömer TOKUŞ – Yrd.Doç.Dr. İsmail NARİN

Sayı Editörü / Editor of Issue
Yrd.Doç.Dr. Nevzat KELEŞ

Sorumlu Yazı İleri Müdürü / Responsible Editor
Müslim AYYILDIZ

Tanıtım ve Halkla İlişkiler Müdürü / Advertising and Public Relations Manager
M. Emin YETİŞİR

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof.Dr. Abdullah BAYRAM (Nişantaşı Ünv.),
Prof.Dr. Hüseyin Hüsnü GÜNDÜZ (İstanbul Yeni Yüzyıl Ünv.),
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK (İstanbul Ünv./ Bingöl Ünv.),
Prof.Dr. Mehmet BARCA (Ankara Sosyal Bilimler Ünv.),
Prof.Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Ünv.),
Doç.Dr. Abdulmuttalip ARPA (İstanbul Sabahattin Zaim Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Abdulkakim BEKİ (İstanbul Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Bilal BAĞIŞ (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. İsmail NARİN (Bingöl Ünv.), Dr. Adil BOR (DİB Haseki Eğitim Merkezi)

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof.Dr. Abdulkaki ÇETİN (Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Abdullah ÇELİK (Harran Ünv.),
Prof.Dr. Abdullah DİKEN (Konya Necmettin Erbakan Ünv.), Prof.Dr. Ahmet GÜRBÜZ (Bingöl Ünv.),
Prof.Dr. Cemalettin ERDEMCİ (Siirt Ünv.), Prof.Dr. Eşref TAŞ (TBMM),
Prof.Dr. Giyasettin ARSLAN (Fırat Ünv.), Prof.Dr. H. İbrahim BULUT (İstanbul Ünv.),
Prof.Dr. Hikmet TAN (Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Hüseyin HANSU (İstanbul Ünv.),
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK (İstanbul Ünv./ Bingöl Ünv.),
Prof.Dr. Mehmet BARCA (Ankara Sosyal Bilimler Ünv.),
Prof.Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Ünv.), Prof.Dr. Muhsin HALİS (Sakarya Ünv.),
Prof.Dr. Nazım HASIRCI (Dicle Ünv.), Prof.Dr. Orhan BAŞARAN (Bingöl Ünv.),
Prof.Dr. Ramazan SOLMAZ (Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Sahip BEROJE (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Prof.Dr. Yılmaz BİNGÖL (Yıldırım Beyazıt Ünv.),
Doç.Dr. Abdullah TAŞKESEN (Sakarya Ünv./ Bingöl Ünv.), Doç.Dr. Abdulkakim KOÇIN (TBMM),
Doç.Dr. Enver ARPA (Ankara Sosyal Bilimler Ünv.), Doç.Dr. Metin YİĞİT (Dicle Ünv.),
Doç.Dr. Mustafa KIRKIZ (Bingöl Ünv.), Doç.Dr. Nusrettin BOLELLİ (Bingöl Ünv.),
Doç.Dr. Vehbi TÜREL (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Abdulnasır SÜT (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Ahmet KAYINTU (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Bilal BAĞIŞ (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. İsmail NARİN (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Muhiittin ÖZDEMİR (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Ömer TOKUŞ (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Sezayi KÜÇÜK (Sakarya Ünv.),
Abdullah DEMİR (BOA)

Sayı Hakemleri / Referee Board of This Issue

Prof.Dr. Orhan BAŞARAN (Bingöl Ünv.), Doç.Dr. Seyit Battal UĞURLU (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Abdülaziz KARDAŞ (Van Yüzüncü Yıl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Erkan AVŞAR (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Metin EREN (Van Yüzüncü Yıl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Ercañ ÇALIŞ (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Ömer SARAÇ (Ondokuz Mayıs Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Cafer ÖZDEMİR (Ondokuz Mayıs Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Yılmaz İrmak (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Mehmet Özger (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Naim ÖNER (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Ömer TOKUŞ (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Sırrı TİRYAKİ (Bingöl Ünv.)

Bingöl Araştırmaları Dergisi, yılda iki sayı olarak yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir. Yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir. Yayımlanan yazıların bütün yayın hakları yayıncı kuruluşa ait olup, izinsiz, kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz ve elektronik ortama aktarılamaz.

Bu dergi, Bingöl Üniversitesi Bingöl Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin ilmi katkısı ve Bingöl Belediye Başkanlığı'nın desteğiyle yayımlanmaktadır.

ISSN: 1309-369X

Dizgi ve İcdüzen: Ankara Dizgi Evi

Baskı: Ankamat Mat. San. Ltd. Şti.

Birinci Basım: Aralık 2017

Derginin Yönetim Yeri

İstiklal Mah. Mithat Paşa Cad. Ağaoglu Pasajı No:9 Kat 1/4 Ümraniye/İstanbul

e-posta: bingoldergisi@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM /Yücel BARAKAZI	5
EDİTÖRDEN /Orhan BAŞARAN	7
SAYI EDİTÖRÜNDEN /Nevzat KELEŞ	9
Mehmet Şirin AYIŞ ŞEYH AHMED ÇAPAKÇURÎ VE MEKTUPLA İRŞAD ÖRNEĞİ	11
Ferhat APUHAN KIBRIS MESELESİ VE BİNGÖLLÜ KIBRIS GAZİLERİ'NİN NAZARIYLA 1974 KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI -I	35
Yılmaz IRMAK BİNGÖL GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI	67
Nebi BUTASIM BİNGÖL “ARAKONAK” HALÇALARINDAN BAZI ÖRNEKLER	87
Recai BAZANCİR FOLKLOR DERLEMELERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	99
Ferhat ÇİFTÇİ AYDIN AFACAN'IN “METRUK ŞEHİR” ŞİİRİNDE MEKÂNSAL POETİKA	115
Ahmet ÖZDEMİR KİTAP TANITIMI	125

TAKDİM

Muhterem okurlar!

Bingöl Araştırmaları Dergisi'nin yeni çıkan her bir sayısının bizlere apayrını bir mutluluk, apayrını bir heyecan bahşettiğini belirtmeliyim. Zira her bir sayı ile birlikte şehrimiz hakkında çoğu kez ya yeni bilgilere ulaşma şansını yakalamış oluyoruz, ya da unuttuğumuz çeşitli bilgilerimizi tazeleme fırsatı bulmuş oluyoruz. Hal byale olunca, herhangi bir sayıyı okuyanlar, bir sonraki sayının çıkacağı zamanı sabırsızlık ve merak içinde beklemeye başlıyorlar. İşte *Bingöl Araştırmaları Dergisi*'nin beşincisi olan bu sayı vesilesiyle, bize bu hazzı yaşatan değerli makale yazarları başta olmak üzere, Dergi'nin gün yüzüne çıkmasında emeği geçen herkese, Bingöl Belediye Başkanı olarak tüm hemşehrilerim adına şükranlarımı sunuyorum. Bu noktada Dergi'nin Onursal Editörü olan Bingöl Üniversitesi Rektörü Sayın Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK Bey'e de teşekkürlerimi ifade ediyor ve bu çalışmaların devam ettirilmesi beklentisi içerisinde olduğumu hasseten belirtmek istiyorum.

Yücel BARAKAZİ
Bingöl Belediye Başkanı

EDİTÖRDEN

Değerli okurlar!

Bingöl Araştırmaları Dergisi'nin 5. sayısı ile karşınızdayız.

Öncelikle, dergimizin ortaya çıkış sürecinden şu ana kadar emeği geçen bütün meslektaşlarıma ve özellikle de dergiyi kurumsal kimliğine kavuşturan Rektörümüz Sayın Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK'a teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Derginin editörlüğünü, işlerinin yoğunluğundan dolayı Sayın ÇAPAK'tan devralmış bulunmaktayım. Dergimiz, bundan böyle Onursal Editör olarak Sayın ÇAPAK'ın himayelerinde yayımlanmaya devam edecektir.

Bingöl Araştırmaları Dergisi'nin yayımlanması noktasında Bingöl Belediyesi tarafından sağlanan katkılardan ötürü Belediye Başkanımız Sayın Yücel BARAKAZI'ye de şükranlarımı sunuyorum.

Farklı konularıyla Bingöl'ümüzün zenginliğini ve güzelliklerini gün yüzüne çıkaran dergimizin bu sayısının hazırlanmasında emeği geçen başta sayı editörümüz Yrd. Doç. Dr. Nevzat KELEŞ olmak üzere editör yardımcılara, yayın kuruluna, makale yazarlarına ve hakemlere de teşekkür ediyor ve Bingöl hakkında yeni bilgiler edineceğiniz değerli yazılarla sizleri baş başa bırakıyorum.

Prof. Dr. Orhan BAŞARAN

SAYI EDİTÖRÜNDEN

Değerli okuyucular!

Bingöl'ün tarihi ve kültürüyle ilgili bilgi birikiminin oluşmasına vesile olmasını temenni ettiğimiz *Bingöl Araştırmaları Dergisi*'nin 5. sayısını ilginize sunuyoruz.

Bingöl Araştırmaları Dergisi'nin bu sayısında Bingöl'ün tarihi, el sanatları, folkloru, edebî ve dinî/tasavvufî kültürüyle alakalı önemli bilgiler-tespitler ortaya koyan altı makale ve ayrıca bir kitap tanıtımı bulunmaktadır. Bu bağlamda dergide Mehmet Şirin Ayış tarafından Bingöllü bir din âlimi ve irşad faaliyetlerinin kaleme alındığı "*Şeyh Ahmed Çapakçuri ve Mektupla İrşad Örneği*", Ferhat Apuhan'ın Kıbrıs barış harekâtına katılan Bingöllü gazilerin tanıklığına dayalı olarak hazırladığı "*Kıbrıs Meselesi ve Bingöllü Kıbrıs Gazileri'nin Nazarıyla 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı -I-*", Yılmaz Irmak'ın Bingöl'de derlediği çocuk oyunlarını ele alan "*Bingöl Geleneksel Çocuk Oyunları*", halı sanatı özelinde Bingöl'ün el sanatları alanında zengin bir kültürel birikime sahip olduğunu gösteren Nebi Butasım'a ait "*Bingöl Arakonak Halçalarından Bazı Örnekler*", Recai Bazencir'in "*Folklor Derlemelerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*" başlığıyla Van, Mardin ve Bingöl yörelerinde geçmişten günümüze dek süren sözlü gelenek ürünlerini değerlendiren incelemesi ve Bingöllü yazar-şair Aydın Afacan'ın Metruk Şiir'ini konu alan Ferhat Çiftçi'nin "*Aydın Afacan'ın "Metruk Şehir" Şiirinde Mekânsal Poetika*" başlıklı makalesinin yanı sıra Ahmet Özdemir tarafından tanıtımı yapılan Bingöl Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Irmak'a ait *Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Âşık Mahzuni Şerif ve Şiirleri* adlı eserin tanıtımı yer almaktadır.

Dergimizin bu sayısına makaleleriyle katkı sunan yazarlarımıza ve bu makaleleri özveri ve titizlikle değerlendiren hakemlerimize teşekkür ederiz.

Bingöl'e dair ilmi çalışmalara katkı ve ilim camiasına yararlı olması dileğiyle.

Sayı Editörü
Yrd. Doç. Dr. Nevzat KELEŞ

